

ДОКЛАД НА ТЕМА:
ИНФРАСТРУКТУРНИЯТ БИЗНЕС
КАТО ФАКТОР В СЪВРЕМЕННАТА СРЕДА ЗА СИГУРНОСТ

Проф. д-р инж. Николай Михайлов

(Слайд 1)

Добър ден!

Уважаеми господа генерали, офицери, дами и господа!

Пред такава аудитория и участвайки във форум, свързан със сигурността на страната, не мога да не изразя уважението си към всички вас, които с труда и знанията си гарантирате и защитавате българските граждани, териториалната цялост, независимостта и суверенитета на Република България.

Сигурността има много определения, но изхождайки от едно по-широко разбиране, искам да акцентирам на тезата, че това е **състояние на обществото и държавата, при което могат да се осъществяват развитие и прогрес.**

С други думи, за да бъде държавата в състояние на сигурност, **тя трябва да гарантира на институциите, на бизнеса, на обикновения гражданин такива условия за развитие на способностите, които да допринасят за прогреса на обществото.** И обратното – като заплаха за националната сигурност може да се счита нестабилната икономическа обстановка в страната, неблагоприятната бизнес среда, липсата на ясни правила и перспективна политика. **И в държавна аудиторията, че една от секторните политики за сигурност е Политиката за финансова и икономическа сигурност,** която цели запазване на макроикономическата стабилност, устойчивостта на икономиката на страната спрямо международни икономически кризисни процеси.

В тази връзка, появилият се преди няколко години термин **„Икономическата криза”,** дава един нов прочит на средата на сигурност, включително за Република България.

Способността на икономиката на България, в това число и на частния бизнес, да излезе от икономическата криза, ще бъде гаранция за запазване стабилността на страната в икономически, а от там и във военен аспект. За да има средства за отбрана, за военни цели, държавата следва да има икономически разтеж, да има работеща икономика, да има ясни правила и действащи обществени механизми. **Ето защо, когато в криза засегна България не толкова през финансовата система, колкото през реалната икономика.** Най-силно засегна секторите от икономиката, стремящи се към бързо натрупване на печалби като търговията, строителството на жилища, офиси и ваканционни имоти.

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„МЕНИДЖМЪНТ НА СИГУРНОСТТА И ОТБРАНАТА В ПРОМЕНЯЩАТА СЕ СРЕДА ЗА СИГУРНОСТ”
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „Г. С. РАКОВСКИ” , 21-22 МАЙ 2014

За нас, работещите в инфраструктурното строителство, никога бързите печалби не са били водещи, защото ние изграждаме големи обекти с обществени средства (държавни, общински или европейски фондове) и ги строим на цената, на която нашето общество може да си позволи. Затова нашата цел по време на кризата е не просто да оцелее инфраструктурния сектор, но и за излезе по-силен като се оптимизира, като подобри организацията на работа и като инвестира в човешки и технологичен капитал.

Ние строим това, което е необходимо на обществото – пътища, ЖП инфраструктура, метрополитени, градска инфраструктура, детски градини, болници. За нас е важно не какво ще построим сега, а какво ще трябва да се строи утре, след 10-20 години, каква ще е необходимостите от инфраструктура на онази България, силна и със стабилна среда за сигурност, в която ще живеят нашите деца. И затова ние вървим по пътя на дългите пари, на постепенното и последователно развитие на бизнеса. За да бъдем големи.

„Или ще намерим път, или сами ще го построим.” Това са думи на картагенския военачалник – Ханибал. Намирам ги особено подходящи в контекста на сегашната ситуация, пък и в контекста на дейността на „Трейс Груп Холд”.

Трейс Груп Холд е лидер в строителството с реализирани значими за България инфраструктурни проекти. Ние считаме, че този сектор е изключително важен за излизане от кризата. Разбира се, в едно с работеща икономика, която да генерира ресурси.

И тук е мястото да си отговорим каква е нашата МИСИЯ, мисията на инфраструктурния бизнес в съвременната динамична и нестабилна среда за сигурност?

Аз подхождам за отговор на този въпрос, използвайки едно от многото определения за МИСИЯ, а именно **„Задача, съпътствана от цел, ясно указващи действия, които трябва да се предприемат, и причината за предприемането им”**.

ЗАДАЧАТА е ясна – не просто да минем през кризата, а да излезем по-силни.

Основната **ЦЕЛ** на сектора да се разраства, да бъде стабилен и гъвкав, устойчив както при голям, така и при малък пазар.

ПРИЧИНИТЕ са ясни: Да допринесем за стабилността на икономиката и просперитета на България.

И тук остава въпроса **КАК?** Какви трябва да бъдат **действията**? А действията са най-важни - останалото са пожелания.

Държавата, в която всички ние живеем и се опитваме да се развиваме и допринасяме за стабилна среда за сигурност, разполага с един ограничен ресурс, който трябва да се управлява така, че да постигне максимален резултат. А ние искаме от държавата само едно – да има ясни правила и перспективна политика. Т.е. да е ясно какво ще се случва занапред, за да може компаниите да планират развитието си. В нашия сектор дългосрочното планиране е особено важно - какво ще строим след 20-25 години, за да

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„МЕНИДЖМЪНТ НА СИГУРНОСТТА И ОТБРАНАТА В ПРОМЕНЯЩАТА СЕ СРЕДА ЗА СИГУРНОСТ”
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „Г. С. РАКОВСКИ” , 21-22 МАЙ 2014

знаем какви кадри да развиваме, какви да бъдат учебните програми в университетите, какви да бъдат нашите инвестиционни програми. Затова е от особена важност да имаме ясна визия за развитието на всеки сектор от икономиката.

Новата пазарна ситуация налага нови правила, свити бюджети, висока рентабилност, ниска печалба. Бизнесът трябва да отговори на това предизвикателство. В същото време е необходимо да запази и своя капацитет като инвестира в младите и креативни специалисти и да създаде условия да останат да работят. ~~Зак, инфраструктурния~~ бизнес. Оперативните програми са основният финансов донор. Средствата от Европейския съюз обаче не са достатъчни, колкото ефективно да ги управляваме и използваме. За да решим всички проблеми по-благоустрояване на нашите населени места и връзките между тях, трябва да имаме подкрепящи държавни инструменти и ефективни механизми за привличане на частни и публични инвестиции, включително на чужди инвестиции за реализирането на мащабни инфраструктурни проекти. В същото време – държавата следва да подкрепи излизането на българския инфраструктурен бизнес на външни пазари.

Необходима е визия на държавата за проектите в регионите, финансирани по различни инструменти, които да водят след себе си до по-добро качество на живот за хората, така и до стимулиране на икономическата активност и заетост. Темповете за развитие на публично-частното партньорство зависят от държавата и общините, които са водещ партньор в него, а бизнесът е готов да отговори на всяко тяхно предложение. Неоходим е Закон за публично-частно партньорство, за да се реализират големи и мащабни инфраструктурни проекти - пътища и мостове, железници, инсталации за обработка на отпадъци, язовири, водостнабдяване и канализация на населените места и т.н.

Това са само въпроси. Отговорите колкото са от нас, повече са от държавата и правителството. **Ние разбира се, не стоим със скръстени ръце, а вървим напред**. Държавно участие за нашите темпове на развитие и за приноса ни в създаване на условия за стабилна среда за сигурност, са инфраструктурните ни проекти, като част от елементите на критичната инфраструктура.

Важен фактор за националната сигурност е защитата на населението и критичната инфраструктура при кризи, бедствия, аварии, катастрофи и други рискове и заплахи, включително тероризъм. А тероризмът представлява директна заплаха за средата за сигурност, за гражданите на страните от НАТО, включително ~~Кризисна~~ България. Критична инфраструктура е динамична система, със собствени характеристики на променливите си елементи, мрежови взаимовръзки между тези елементи, правила за поведение и процеси, които следва да се мениджират. А самите процеси искам да разделя условно на:

- процеси по строителството на елементите от Критичната инфраструктура,

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„МЕНИДЖМЪНТ НА СИГУРНОСТТА И ОТБРАНАТА В ПРОМЕНЯЩАТА СЕ СРЕДА ЗА СИГУРНОСТ”
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „Г. С. РАКОВСКИ” , 21-22 МАЙ 2014

- процеси по поддържане на елементите,
- процеси по използване от населението и
- процеси по защита на елементите от външни и вътрешни посегателства.

Ние не може да бъдем безразлични към това, какво ще построим, как то ще бъде използвано от населението и до каква степен обектите, които ние изграждаме ще защитят хората, които ги ползват. Не е важно само да построиш нещо, да го предадеш хората да го ползват. Това не е достатъчно.

В концепцията си за развитие на бизнеса и ние използваме **цикъла на Деминг**, включващ **„планиране”, „действие”, „проверка”, „коригиране”**

И именно в процесите от цикъла на **„проверка изпълняваното от нас”**, анализирайки какво е необходимо да направим, за да може обектите, които ние строим да са по-защитени за населението в случай на бедствия, аварии и най-вече **„модерните”** в кавички терористични атаки, стигнахме до **идеята за изграждане на система за контрол, оповестяване и действие при терористичен акт в инфраструктурни обекти и обществени сгради.**

Повече от 6 години, група български учени, работещи у нас и в други страни от Европейския съюз, водещи специалисти от Военномедицинска академия и експерти от „Трейс Груп Холд” разработваме авангардната и иновативна **„Антитерористична Система за Контрол, Оповестяване и Действие” (АСКОД).**

АСКОД е интегрирана система, която осъществява мониторинг, оповестяване и управление на всички специални и национални служби в случай на терористичен акт на територията на дадена държава. Чрез Национален координационен център информацията за местоположението и вида на терористичния акт, очакваните материални и нематериални поражения, включително жертви и ранени, както и алгоритъм за действие от страна на спешната помощ, се изпраща до всички национални служби за навременна реакция.

Разбира се, ние не сме първите или единствените, които работят в тази насока. Все още обаче никъде не е въведена подобна цялостна система, тъй като западните разработки се базират на твърде скъпа техника и методология и трудно биха били материализирани на свободния пазар. Нашата система се основава на качествено различни научни подходи, които в голяма степен са по-ефикасни и имат напълно приемлива финансова себестойност.

Ценността на тази разработка се заключава в това, че тя в реално време дава необходимите данни и сведения от мястото на терористичния акт, координира и управлява едновременно действията на Спешната помощ и всички национални служби за извънредни ситуации. Тя информира държавното ръководство в реално време за:

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„МЕНИДЖМЪНТ НА СИГУРНОСТТА И ОТБРАНАТА В ПРОМЕНЯЩАТА СЕ СРЕДА ЗА СИГУРНОСТ”
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „Г. С. РАКОВСКИ” , 21-22 МАЙ 2014

- времето и местоположението на взрива
- мощността на взрива в тротилов еквивалент
- броя и разположението на лицата в обекта
- зоните на поражение
- очакваните разрушения
- прогнозиране броя на жертвите, на ранените, както и типа на травмите
- детайлно реконструиране на инцидента за нуждите на службите
- координиране и оптимизиране на мерките за масова защита.

Чрез разположена на място система от перманентно работещи камери и детектори, информацията се предава през модерен и бързо действащ интерфейс към Националния Координационен Център (НКЦ). За по-малко от минута тази информация се обработва и ретранслира към потребителите – висшето държавно ръководство, спешните медицински служби, гражданска защита и пожарна, Министерството на вътрешните работи и специалните служби. Към различните потребители постъпва различна по обем и характер информация, касаеща специфичността на потребителя, както и алгоритъм за действие. На практика Националният координационен център координира взаимодействието между различните национални служби за извънредни ситуации, което води до навременна, организирана и адекватна реакция в случай на терористичен акт на територията на страната.

Националният координационен център (НКЦ) оповестява най-близките лечебни заведения и центрове за медицинска помощ и организира тяхната реакция. Екипите от различни болнични заведения и центрове за спешна помощ със съответните протоколи за действие извършват издирване, триаж (или сортиране на място на пострадалите), стабилизация и евакуация на ранените към съответните болници, спешни и травма центрове.

В същото време, специален математико – медицински софтуер дава информация за намиращите се хора в отделните зони: очаквания брой загинали, ранени – степен и вид на раните, и генерира протоколи за действие на ~~Медицинските екипи~~ Медицинските екипи. Медицинските протоколи за действие в електронен и разпечатан вид се предоставят в реално време (до 1 минута след терористичния акт) на медицинските екипи, които пристигайки на мястото на терористичния акт, започват спасителни процедури по приоритети: всеки протокол, съответно приоритет за действие, е с различен цвят и се поставя на ръцете на жертвите. След оказване на първа медицинска помощ, пострадалите се евакуират по транспортен план към съответните лечебни заведения.

Какви цели си поставяме и какво приложение би намерил АСКОД.

На първо място ние, като строители си поставяме за цел да работим в онези направления, които биха довели до намиране на превантивни антитерористични

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„МЕНИДЖМЪНТ НА СИГУРНОСТТА И ОТБРАНАТА В ПРОМЕНЯЩАТА СЕ СРЕДА ЗА СИГУРНОСТ”
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „Г. С. РАКОВСКИ” , 21-22 МАЙ 2014

архитектурно-строителни решения при изграждането и реконструкцията на държавни, общински, ведомствени, стопански, търговски, спортни, увеселителни и други обекти и обекти от критичната инфраструктура.

На следващо място, целта е да предложим една система, която би могла да подпомогне в значителна степен координацията и управлението на спешната помощ и действията на всички национални служби за извънредни ситуации при терористичен акт в обекти на територията на Р България.

Не на последно място превантивно определяне на критичните точки с най-висока степен на уязвимост при терористичен акт в посочени от специалните служби обекти, съдействие за определяне на най-безопасен маршрут на движение и престой.

В процеса на разработка на системата, тя беше частично презентирана пред еврокомисаря Йоханес Хан, президентската институция, Секретаря на Съвета по сигурността към Министерския съвет и пред заинтересовани институции в САЩ, Руската федерация и Държавата Катар. Работни консултации бяха проведени с експерти от МВР и НСО.

Всички информирани институции оцениха високо възможностите на АСКОД.

Уважаеми дами и господа!

В заключение, искам да благодаря за поканата, за предоставената ми възможност да споделя своя опит и своите виждания за ролята и мястото на инфраструктурния бизнес при изграждане на една стабилна среда за сигурност в Република България.

Благодаря ви за вниманието!